

Тема 7: "Митна статистика"

План

1. Історія становлення, зміст і завдання міжнародної митної статистики.
2. Інформаційні ресурси митної статистики.
3. Методика ведення митної статистики зовнішньої торгівлі України.

1. Становлення, зміст і завдання міжнародної митної статистики.

- У XIX ст. та до 1911 року статистика зовнішньої торгівлі Німеччини, (одна з найбільш розвинутих в світі), займалася лише простою реєстрацією товарних поставок, піддаючи найбільш точному обліку товари, що обкладалися митом (товари обліковувалися лише за кількістю).
- В Швейцарії до 1840 року імпортні товари обліковувалися лише за вартістю.
- У Російській імперії митна статистика суворо контролювалась Міністерством фінансів, була підпорядкована, в основному, фіскальній меті і порівнюваність її даних утруднювалась зміною кордонів.

- **Митна статистика є складовою частиною загальнодержавної системи статистичного обліку і звітності.**
- **Об'єктами митної статистики є весь торговий і неторговий обіг (експортні та імпортові товари, які переміщуються через митний кордон України, об'єми міжнародного вантажообігу, суб'єкти ЗЕД, транспортні засоби та інше), а також спеціальна статистика, пов'язана із затриманням і порушенням в області зовнішньоекономічної діяльності.**

Відповідно до ст. 303 МК України **завданнями митної статистики є:**

- 1) об'єктивний та достовірний облік даних про переміщення товарів через митний кордон України; збирання, формування, опрацювання, узагальнення, всебічний аналіз та зберігання статистичної інформації з питань державної митної справи та зовнішньої торгівлі товарами;
- 2) подання статистичної, довідкової, аналітичної інформації з питань державної митної справи та зовнішньої торгівлі товарами органам державної влади в порядку, встановленому законом;
- 3) надання відповідної інформації міжнародним організаціям та митним органам інших країн згідно з укладеними відповідно до закону міжнародними договорами України та законами України;
- 4) захист статистичної інформації, яка відповідно до закону не підлягає розголошенню

Митна статистика складається з:

- митної статистики зовнішньої торгівлі
- спеціальної митної статистики.

Митна статистика зовнішньої торгівлі -

являє собою узагальнену та відповідним чином систематизовану інформацію про переміщення товарів через митний кордон України на основі даних, які містяться у митних деклараціях.

Спеціальна митна статистика

– це система збирання, опрацювання, аналізу, поширення, збереження, захисту та використання статистичної інформації, що відображає діяльність митних органів при здійсненні ними державної митної справи.

2. Інформаційні ресурси митної статистики

Статистична інформація з питань зовнішньої торгівлі використовується для:

- визначення стратегії, тактики та основних напрямів розвитку зовнішньоекономічної діяльності;
- аналізу та прогнозування зовнішньоекономічної політики і ситуації, що склалася чи складатиметься на світовому ринку;
- проведення переговорів з торговельно-економічних питань;
- застосування заходів митно-тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;
- складання торговельного та платіжного балансів України, планування і проведення валютно-фінансової політики;
- визначення ринків збуту товарів;
- формування статистики зовнішньоекономічних зв'язків України.

Всесвітня митна організація (ВМО) [World Customs Organization](#) (англ.)

WORLD CUSTOMS ORGANIZATION
ORGANISATION MONDIALE DES DOUANES

Штаб-квартира: [Брюссель, Бельгія](#)

Дата заснування: 26 січня [1953р.](#)

Тип організації: міжнародна

Членство: 174 митні служби

• Генеральний секретар: Куніо Мікурія

• ([Японія](#), з січня 2009р.)

• Офіційні мови: англійська, французька

[www.wco.org](#)

Для досягнення своїх цілей ВМО розробила ряд наступних інструментів:

- 1) Міжнародна конвенція з гармонізованої системи опису і кодування товарів (ГС);**
- 2) Міжнародна конвенція зі спрощення та гармонізації митних процедур (оновлена Кіотська конвенція);**
- 3) Конвенція щодо тимчасового ввезення (Стамбульська конвенція);**
- 4) Декларація з професійної етики (Декларація Аруша) ;**
- 5) Система рамкових стандартів із забезпечення безпеки та сприяння глобальній торгівлі (SAFE)**

Дані офіційного сайту Чопської митниці

Торговий баланс Чопської митниці за I квартал 2012 та I квартал 2013 років (млн. грн.)

Період	Експорт (млн. грн.)	Імпорт (млн. грн.)	Торговий баланс (млн. грн.)
2012	2 597,87	3 076,97	-479,1
2013	2 605,29	3 002,52	-397,23
Зміна (+/-)	+ 7,42	-74,45	

I квартал 2012 р.

I квартал 2013 р.

Торговий баланс
- 479,1 млн. грн.

Імпорт
3 077
54%

Експорт
2 598
46%

Торговий баланс
- 397,23 млн. грн.

Імпорт
3 003
54%

Експорт
2 605
46%

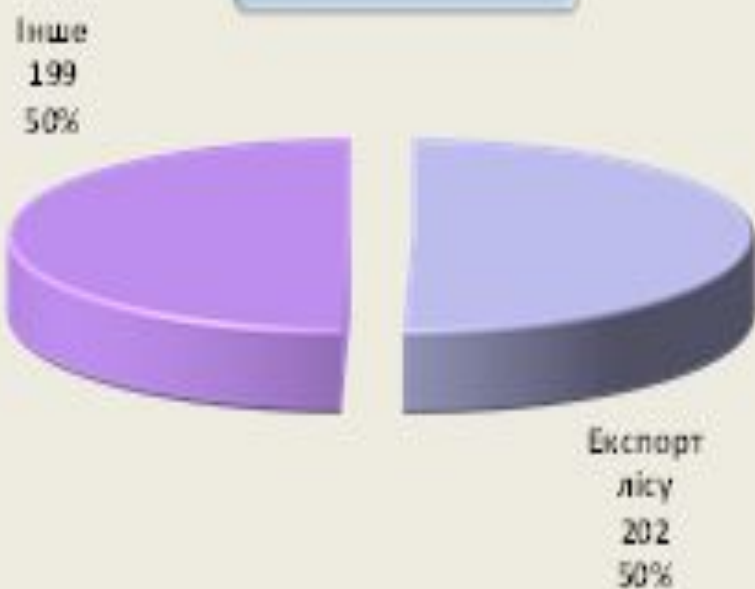

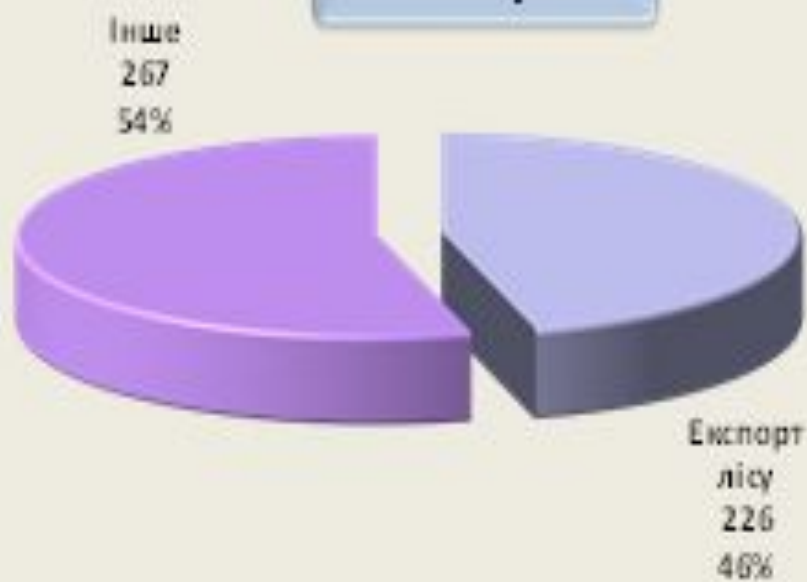
Питома вага експорту лісоматеріалів у загальному експорті (без експорту готової продукції з переробки товарів на митній території України) (млн.грн.)

період	Експорт лісу	Інше	Всього експорт
2012 рік	201,99	198,56	400,55
2013 рік	225,89	267,34	493,23

2012 рік

2013 рік

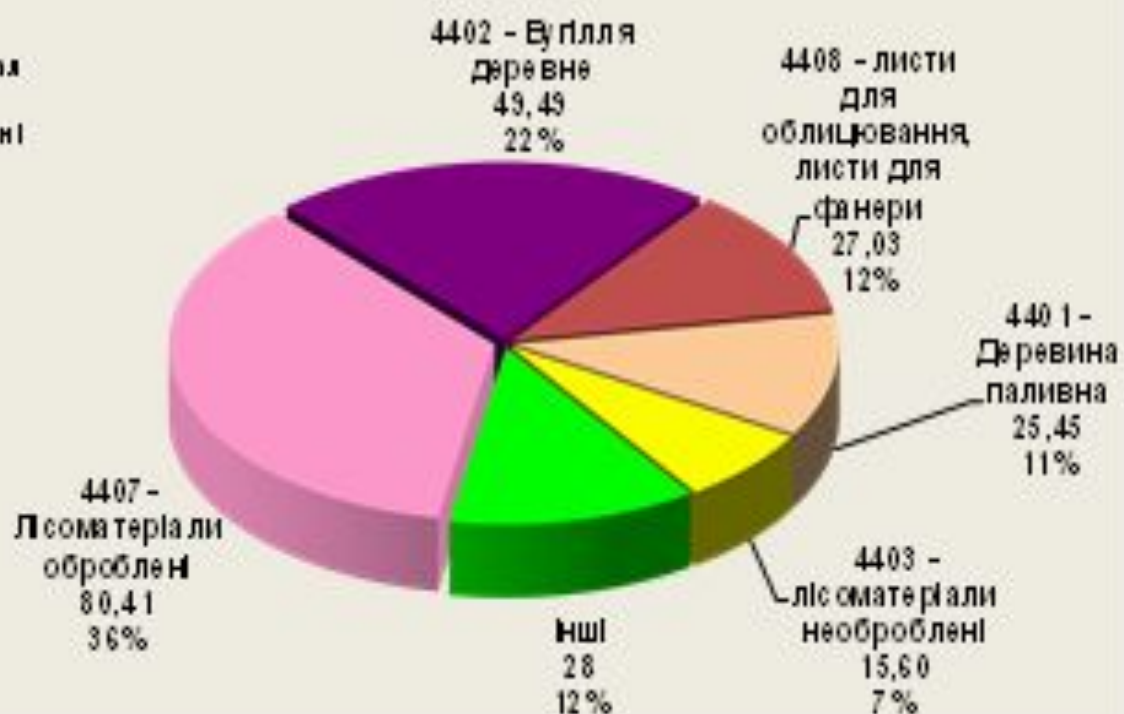

Структура експорту лісоматеріалів (млн.грн.)

І квартал 2012 року

І квартал 2013 року

3. МЕТОДИКА ВЕДЕННЯ МИТНОЇ СТАТИСТИКИ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ України

Митна статистика зовнішньої торгівлі враховує міжнародну торгівлю товарами, які підлягають декларуванню митним органам, і не охоплює міжнародну торгівлю послугами.

Визначення основних термінів і понять митної статистики:

- 1. Вітчизняні товари**
- 2. Економічна територія країни**
- 3. Іноземні товари України**
- 4. Митна територія**
- 5. Митний кордон держави**
- 6. Митний режим**

- 6.1. Імпорт
- 6.2. Реімпорт товарів
- 6.3. Митний склад
- 6.4. Магазин безмитної торгівлі
- 6.5. Переробка на митній території
- 6.6. Переробка за межами митної території
- 6.7. Тимчасове ввезення (вивезення)
- 6.8. Експорт
- 6.9. Реекспорт товарів
- 6.10. Транзит
- 6.11. Знищення або руйнування
- 6.12. Відмова на користь держави
- 6.13. Спеціальна митна зона
- 7. Статистична територія
- 8. Товари
- 9. Транспортні засоби

- **Джерела формування митної статистики зовнішньої торгівлі**

Первинними даними при формуванні митної статистики зовнішньої торгівлі є відомості, що містяться у **вантажних митних деклараціях**, та **письмові відомості про переміщувані громадянами через митний кордон України товари та транспортні засоби**.

У митній статистиці зовнішньої торгівлі України **облік ввезення та вивезення товарів ведеться за датою оформлення вантажної митної декларації та письмових відомостей** про переміщувані громадянами через митний кордон України

Сфера охоплення даних митної статистики зовнішньої торгівлі

У митній статистиці зовнішньої торгівлі України враховуються всі товари, що додаються до запасів матеріальних ресурсів України в результаті їх ввезення (імпорту) на митну територію України або відраховуються з них у результаті їх вивезення (експорту) за межі її митної території.

Товари, які переміщуються транзитом через митну територію України, тимчасово ввозяться або вивозяться з неї (за винятком товарів, призначених для внутрішньої або зовнішньої переробки, та тих, що орендуються на строк не менше одного року), не поповнюють і не скорочують запаси матеріальних ресурсів України, не підлягають включенню в митну статистику зовнішньої торгівлі.

Статистичному спостереженню підлягають товари, митна вартість або вага (для фізичних осіб) яких перевищує граничне значення показника, встановленого національним законодавством для письмового декларування товарів митним органам.

Класифікація товарів

Для класифікації і кодування товарів у митній статистиці зовнішньої торгівлі застосовується Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (далі – УКТ ЗЕД).

Показники митної статистики зовнішньої торгівлі

- 1) звітний період;
- 2) напрям товаропотоку (ввезення або вивезення);
- 3) країна походження;
- 4) країна призначення;
- 5) торговельна країна (придбання або продажу);
- 6) країна відправлення;
- 7) статистична вартість;
- 8) код і найменування товару;
- 9) вага нетто;
- 10) вага брутто;
- 11) код і найменування додаткової одиниці виміру;
- 12) кількість товару в додатковій одиниці виміру;
- 13) характер угоди;
- 14) митний режим;
- 15) особливості переміщення товарів через митний кордон України;
- 16) інше.

Статистична вартість товарів

Статистична вартість товарів розраховується в **доларах США** на базі договірної (контрактної) вартості, приведеної до єдиної умови поставки.

Статистична вартість **експортованих товарів**, що вивозяться морським (чи іншим водним) транспортом, розраховується в цінах **FOB** («вільно на борту»).

У випадку, коли товари відправляються з країни-експортера іншими транспортними засобами й умова **FOB** неприйнятна, замість неї в порту вивезення застосовується умова **FCA** («франко-перевізник»).

Статистична вартість експортованих товарів в умовах, коли неприйнятні ні **FOB**, ні **FCA** (наприклад, експорт залізницею або трубопроводом), розраховується на базі цін **DAF** («постачання до кордону» країни-експортера).

Статистична вартість *імпортованих товарів*, що ввозяться морським (чи іншим водним) транспортом, розраховується в цінах **CIF** («вартість, страхування, фрахт»).

Статистична вартість імпортованих товарів, що ввозяться іншими видами транспорту, визначається за умовою **CIP** («перевезення і страхування оплачені»).

Види умов постачання товарів, що застосовуються при формуванні митної статистики зовнішньої торгівлі України, визначаються відповідно до Міжнародних правил тлумачення торгових термінів «**ІНКОТЕРМС**» у редакції 2000 року, що застосовуються в Україні.

Перерахування в долари США проводиться за курсом, установленим Національним банком України *на день прийняття вантажної митної декларації.*

Кількісний облік товарів

У митній статистиці зовнішньої торгівлі України застосовуються стандартні одиниці кількісного обліку, затверджені Всесвітньою митною організацією.

Показники ваги враховуються на основі ваги нетто.

В окремих випадках для збору й обробки статистичних даних ведеться паралельний облік товарів за кількістю, вираженою у додаткових одиницях виміру (штуки, літри, кубічні метри та ін.). Ці одиниці виміру зазначаються у відповідній графі УКТ ЗЕД «Додаткова одиниця виміру».

Країни-партнери

У митній статистиці зовнішньої торгівлі України країнами-партнерами вважаються:

- при імпорті – країна походження товару;
- при експорті – країна останнього відомого призначення.

Країною походження товарів вважається країна, у якій товар був повністю вироблений або достатньо перероблений.

Країною **останнього відомого призначення** є країна, до якої (наскільки це відомо на момент вивезення) повинні бути доставлені товари, незалежно від того, до якої країни вони були відправлені спочатку.

Наявність розбіжностей у даних країн-партнерів

:

- розбіжність списків товарів, що включаються в митну статистику і товарів, що виключаються з неї;
- застосування різних систем торгівлі;
- застосування неоднакових критеріїв щодо країни-партнера;
- різниця в інтерпретації однієї й тієї самої класифікації товарів;
- різниця в статистичній вартості тих самих товарів ;
- включення у різні періоди часу даних, що відносяться до угоди;
- різниця в підходах до обліку конфіденційних даних;
- недостовірне декларування товарів, або країни
- різниця у обліку та наявність у законодавстві країни преференцій або додаткових податків на

Джерела інформації:

1. Березовенко С.М. Управління зовнішньоекономічною діяльністю. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.UkrKniga.org.ua>
2. Тези лекцій та завдання з підвищення кваліфікації працівників, уперше прийнятих на митну службу, підготовлені Хмельницьким центром підвищення кваліфікації та перепідготовки кадрів ДМСУ: укладачі: Войцещук А.Д. (науковий керівник), Корнійчук О.Т., Овчарук І.Г., Бабенко Б. І., Галушко Н.П., Шершун А.А. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.center.km.ua/old_version/library/tezy_lekciy/tezy_np/rozd4/1.7.1.html
3. Морозов О.В. Митна статистика, як важливий елемент в дослідженні митної політики ХІХ -початку ХХ ст. / Морозов О.В. // Митна справа. – 1999. - № 6. – С. 20-23. – С. 23.
4. Сиденко А.В. Международная статистика: Учебник / А.В. Сиденко, В.М. Матвеева. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Изд*во «Дело и Сервис», 2000. – 256 с. – С. 91-92.
5. Дьяченко О.В. Організація статистичних спостережень у сфері зовнішньої торгівлі товарами в Україні / О.В. Дьяченко // Статистика України. – 2006. - № 3. – С. 4-8. – С. 5.
6. Положення про Департамент інформаційних технологій та митної статистики Державної митної служби, затверджене наказом Державної митної служби України 10.04.2006 р. № 272. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.customs.gov.ua.
7. Наказ «Про затвердження Методики ведення митної статистики зовнішньої торгівлі України», затверджений наказом Державної митної служби України 07.05.2009 р. № 418. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.customs.gov.ua.

Дякую за увагу!